گزارش خبر
NEWSREPORT
کد خبر: ۴۵۳۷۳۹
یکشنبه ۱۱ مهر ۱۴۰۰ ۹:۲۷

علت یابی پدیده شوم واکسن نزدن!

بهبود شرایط واردات واکسن کرونا در هفته های اخیر منجر به سرعت گرفتن واکسیناسیون شده، اما این در شرایطی است که برخی افراد تمایلی به تزریق واکسن ندارند؛ از مهم ترین دلایل مخالفت ها، اطلاعات غلط ضد واکسن و انتشار آنها در فضای مجازی می باشد.

به گزارش خبرنگاران جامعه گزارش خبر ، تزریق واکسن کرونا در شرایط شیوع ویروس کرونا، اقدامی عقلانی است، اما چه اتفاقی رخ می‌دهد که این عقلانیت در جامعه کمتر از حد انتظار مشاهده می‌شود؟ این در حالی است که باید بدانیم، عقلانیت یکی از مباحث روان شناسی اجتماعی است که در رفتار های مختلف جامعه مشاهده می‌شود. ولی آیا فقط عقلانیت و رفتار های اجتماعی در این زمینه تاثیر دارند یا جای خالی آموزش و اطلاع رسانی مناسب از طرف مسوولان نظام سلامت هم احساس می‌شود؟

سرعت گرفتن واکسیناسیون و فقدان آموزش مناسب

در شرایطی که دولت سیزدهم از ابتدای مسیر خود، قدم های محکمی در راستای واکسیناسیون و واردات واکسن کرونا برداشت، جامعه شاهد سرعت گرفتن توزیع و تزریق واکسن کرونا نیز بود، اما اتفاق عجیبی که در این مسیر مهم رخ داد، ضعف در اطلاع رسانی و آموزش مناسب از طرف نظام سلامت بود.

ارائه اطلاعات و آموزش های نه چندان سودمند برای جامعه، افراد را به سمت اطلاعات نادرست منتشر شده در فضای مجازی سوق می دهد و نتیجه تکیه کردن به این اطلاعات نادرست، تمایل نداشتن به تزریق واکسن کرونا است.

ارائه اطلاعات و آموزش های نه چندان هدفمند و سودمند برای جامعه، افراد را به سمت فضای مجازی و اطلاعات نادرست منتشر شده در صفحه‌های اینستاگرامی سوق داده و نتیجه آن چیزی جز این نشده که برخی افراد به دلیل تکیه کردن به این اطلاعات نادرست، تمایلی به تزریق واکسن کرونا نداشته باشند.

نظام سلامت در حساس ترین زمان به جای ارائه اطلاعات صحیح درباره واکسیناسیون و اهمیت آن، سراغ تبلیغات اقدامات خود رفته و با انتشار مطالبی که نمی‌تواند سود چندانی برای تشویق به واکسیناسیون داشته باشد، آسمان آبی واکسیناسیون در دولت سیزدهم را تا حدی غبار آلود می‌کند.

در این میان، وقتی مردم در برابر اطلاعات درست و طبقه بندی شده قرار نمی‌گیرند، به ناچار به شبکه های ماهواره‌ای یا صفحه های اینستاگرامی پناه می‌برند و اطلاعات نادرست جای اطلاعات صحیح و درست درباره واکسیناسیون را می‌گیرد.

عمده‌ترین دلایل امتناع از تزریق واکسن کرونا

نکته قابل تامل این است که برخی از افرادی که از تزریق واکسن کرونا امتناع می‌کنند، این اقدام خود را به نوعی سد دفاعی در برابر چیزی تعریف می‌کنند که شناخت زیادی در برابر آن ندارند.

"نازنین آهنگری"، دکتر روان شناس در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا درباره این‌که چرا برخی افراد با توجه به مشاهده خطرات ناشی از ابتلا به کووید ۱۹، از تزریق واکسن کرونا امتناع می‌کنند، بیان کرد: یکی از سو گیری هایی که باعث می‌شود عقلانیت را در زمینه تزریق واکسن کرونا به کار نگیریم، سو گیری منفی نگری است. یعنی تمایل داریم به اطلاعات منفی بیش از حد توجه کنیم. در این شرایط افراد تمایل به منفی نگری دارند. زیرا این موضوع در برخی مواقع از انسان مراقبت می‌کند، به این معنی که اگر فرد می‌خواهد به جایی برود و احتمال خطر بدهد، همین فکر کردن به احتمال خطر می‌تواند آمادگی قبلی در فرد برای مواجهه با خطر ایجاد کند. بنابراین می‌توان عدم تمایل برخی افراد به واکسیناسیون کرونا را نوعی اجتناب از خطر محتمل دانست.

وی ادامه داد: یکی دیگر از دلایل این نوع رفتار اجتماعی، حفاظت از آزادی شخصی افراد است. در برخی جوامع، افراد از هر اختیاری برای انتخاب، حتی اگر به ضررشان باشد، استفاده کرده و با آن مخالفت می‌کنند تا در نهایت ادعا کنند که حرف آنها به کرسی نشسته است. این حفاظت از آزادی شخصی گاهی به ضرر مردم می‌شود، اما به آنها احساس کنترل شرایط را می‌دهد.

آهنگری گفت: یکی دیگر از دلایل این رفتار اجتماعی، متقاعد سازی است. یعنی گاهی مردم این طور نگاه می‌کنند که در این زمینه هم ممکن است متقاعد شویم و نمی‌خواهیم این اتفاق رخ بدهد.

اطلاع رسانی مناسب انجام شود

نکته قابل توجه دیگر در زمینه تشویق به واکسیناسیون، تبلیغات اجتماعی و تشویق است. بعد از آغاز اپیدمی کرونا، در جهان اعلام شد که این بیماری ناشناخته است و درمان و داروی قطعی ندارد. موضوعی که هنوز هم برقرار است و برای این بیماری داروی قطعی نداریم.

سپس برای این بیماری واکسن تولید شد و برخی گفتند چطور ممکن است برای یک بیماری ناشناخته به این سرعت واکسن تولید شود.

بنابراین به نظر می‌رسد کارشناسان در نظام سلامت به اندازه کافی در زمینه آموزش مردم در زمینه این بیماری و سپس واکسیناسیون کرونا کار نکرده‌اند و این اطلاع رسانی مناسب با توجه به گستردگی بسترهای موجود در نظام سلامت، به درستی بهره برداری نشده تا از شدت بی اعتمادی جامعه نسبت به تزریق واکسن کم شود.اطلاعات ضد و نقیض در فضای مجازی نقش موثری در امتناع مردم از تزریق واکسن دارد و این در حالی است که اکثر مردم از قوه تجزیه و تحلیل این اطلاعات برخوردار نیستند.

آهنگری در این زمینه اظهار کرد: اطلاعات ضد و نقیض در فضای مجازی نقش بسیار موثری در امتناع مردم از تزریق واکسن دارد و این در حالی است که اکثر مردم از قوه تجزیه و تحلیل این اطلاعات برخوردار نیستند و در نتیجه سو گیری منفی خواهند داشت تا خود را از خطر بیشتر محافظت کنند. آنچه مانع استقبال مردم از تزریق واکسن می‌شود، اطلاعات غیرعلمی است که تزریق واکسن کرونا را بد جلوه می‌دهند.

راه حل بازگشت به زندگی عادی، واکسن است

در مورد ویروس کرونا باید بدانیم که مهم‌ترین راه حل همه‌گیری و بازگشت به زندگی عادی تزریق واکسن کرونا است. ولی نکته مهم این‌که تزریق واکسن کرونا علاوه بر جنبه شخصی، جنبه اجتماعی نیز دارد و باید تعداد کافی از مردم این واکسن را تزریق کنند تا اثربخشی اجتماعی داشته باشد.

"محمد رضا فلاحیان"، پزشک و متخصص میکروب شناسی و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال در این زمینه به خبرنگار ایرنا

گفت: بعضی از افراد ممکن است در خصوص تزریق واکسن تردید داشته و تعدادی نیز با تزریق واکسن مخالف باشند. بعضی افراد که درباره تاثیر واکسن شک دارند یا نگران هستند، ممکن است با شنیدن نظرات دیگران یا خواندن مطالبی در رسانه‌های اجتماعی یا در فضای مجازی، از دریافت واکسن خودداری کنند.

این متخصص میکروب شناسی ادامه داد: ممکن است برخی در خصوص بی‌خطر بودن یا عوارض جانبی واکسن سوالات یا دغدغه‌هایی داشته باشند یا به شرکت‌ها و کشورهای سازنده واکسن بی‌اعتماد باشند. معمولا اطلاعات و اخبار نادرست منتسب به افراد مشهور و سرشناس است و توسط افرادی منتشر می‌شود که احتمالا خودشان هم از نادرست بودن آنچه می‌خوانند و به اشتراک می‌گذارند بی‌خبر هستند. معمولا افرادی که این ادعاهای ضد واکسن را منتشر می‌کنند سوابق علمی و پزشکی ندارند و خود ادعا های مطرح شده هم گاهی دور از ذهن به نظر می‌رسند. اکثر این ادعاها در صدد القای بی‌خطر نبودن واکسن‌ها و متقاعد کردن دیگران به وجود نظریه توطئه است که اتفاقات را نتیجه برنامه محرمانه‌ای می‌دانند که از سوی افراد قدرتمند طراحی شده، بدون اینکه شواهد و دلایل محکمی برای اثبات این ادعا وجود داشته باشد.

فلاحیان گفت: اطلاعات غلط ضد واکسن و انتشار آنها مشکل بزرگی در شرایط کنونی محسوب می‌شوند. اگر مردم از دریافت واکسن ها خودداری کنند، نه تنها سلامت خودشان، بلکه سلامتی دیگر اعضای جامعه را هم به خطر می‌اندازند. برخی افراد تصور می‌کنند مطالعه پست ها در تلگرام یا واتساپ یا اینستاگرام به معنی تحقیق است و تصور می‌کنند نفس انتشار مطلب در شبکه های اجتماعی به این معناست که آن ها برای مخالفت خود با واکسیناسیون دلیل و منبع معتبری دارند.

پیشگیری هنوز حرف اول را می‌زند

پیشگیری از هر جهت بر درمان ارجح است. این موضوع در زمینه کرونا نیز برقرار است. این بیماری هنوز درمان قطعی ندارد و در نتیجه پیشگیری اهمیت بیشتری دارد و مهم‌ترین اقدام در زمینه پیشگیری از ابتلا به کووید ۱۹، تزریق واکسن است.با تزریق واکسن کرونا، سیستم ایمنی بدن تقویت شده و در برابر عامل عفونی مقاوم خواهد شد.

فلاحیان، پزشک و متخصص میکروب شناسی در این باره گفت: در زمینه کرونا مهم‌ترین عامل پیشگیری، تزریق واکسن‌های ایمنی با کارآیی بالا است. با تزریق واکسن کرونا، سیستم ایمنی بدن تقویت شده و در برابر عامل عفونی مقاوم خواهد شد. همه ما از دوران نوزادی واکسن‌های متعددی را دریافت کردیم که از جمله آن می‌توان به واکسن فلج اطفال، سل، سه گانه اشاره کرد. جدا از واکسن های اجباری، برخی افراد برای جلوگیری از ابتلا به بیماری ها، واکسن های دیگری مانند هپاتیت بی، منتژیت، تب زرد را هم تزریق کرده‌اند.

کرونا باید به وسیله واکسن کنترل شود

بیماری کرونا نیز مانند سایر بیماری‌های واگیردار باید به وسیله واکسن کنترل شود. کنترل موارد بستری و مرگ و میر به علت کرونا در همه کشورهایی که واکسیناسیون گسترده علیه کووید ۱۹ انجام داده‌اند، مشاهده شده است.

فلاحیان درباره انواع واکسن‌های کرونا اظهار کرد: واکسن های رایج کرونا بر سه پلتفرم ساخته شده‌اند. اول بر اساس پلتفرم ویروس های کشته شده مانند واکسن های سینوفارم و برکت هستند. پلتفرم دوم بر اساس وکتور ساخته شده‌اند که از جمله آن می‌توان به واکسن‌های آسترازنکا و اسپوتنیک اشاره کرد. همچنین سومین پلتفرم نیز بر اساس mRNA ساخته شده‌اند که واکسن‌هایی مانند مدرنا و فایزر بیون‌تک از جمله این واکسن‌هاست.

وی اظهار داشت: همه واکسن های کرونا قبل از تزریق عمومی باید مجوزهای لازم را جهت ایمن بودن و کارآیی لازم اخذ کنند. خوشبختانه در یک ماه اخیر، روند واکسیناسیون کرونا سرعت گرفته و کمبود ها تا حد زیادی برطرف شده، اما برخی افراد از تزریق واکسن خودداری کرده و حتی تجمعاتی علیه واکسیناسیون برگزار می‌شود.

بنابراین به نظر می‌رسد همچنان آموزش و اطلاع رسانی صحیح در زمینه تزریق واکسن کرونا حرف اول را می‌زند. این در شرایطی است که دستگاه‌های اطلاع رسانی در نظام سلامت مشغول فعالیت های دیگری هستند و جای خالی ارائه آموزش به شیوه‌های نوین و قابل قبول جامعه به شدت احساس می‌شود.